

Spotkanie Partnerów Pomorskiej Platformy Współpracy

Działania kontrolno-prewencyjne Okręgowego Inspektoratu Pracy w Gdańsku w zakresie legalności zatrudnienia cudzoziemców w 2023 roku.

**Zatrudnianie cudzoziemców
w kontekście doświadczeń kontrolnych
Okręgowego Inspektoratu Pracy w Gdańsku.**

Spośród kontrolowanych podmiotów, najwięcej prowadziło działalność, w takich branżach jak:

- ❑ przetwórstwo przemysłowe - 207 kontroli,
- ❑ budownictwo – 154 kontroli,
- ❑ handel i naprawy - 145 kontrole,
- ❑ działalność usługowa związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - 116 kontroli, usługi administrowania - 92
- ❑ kontrole oraz transport i gospodarka magazynowa – 85 kontroli.

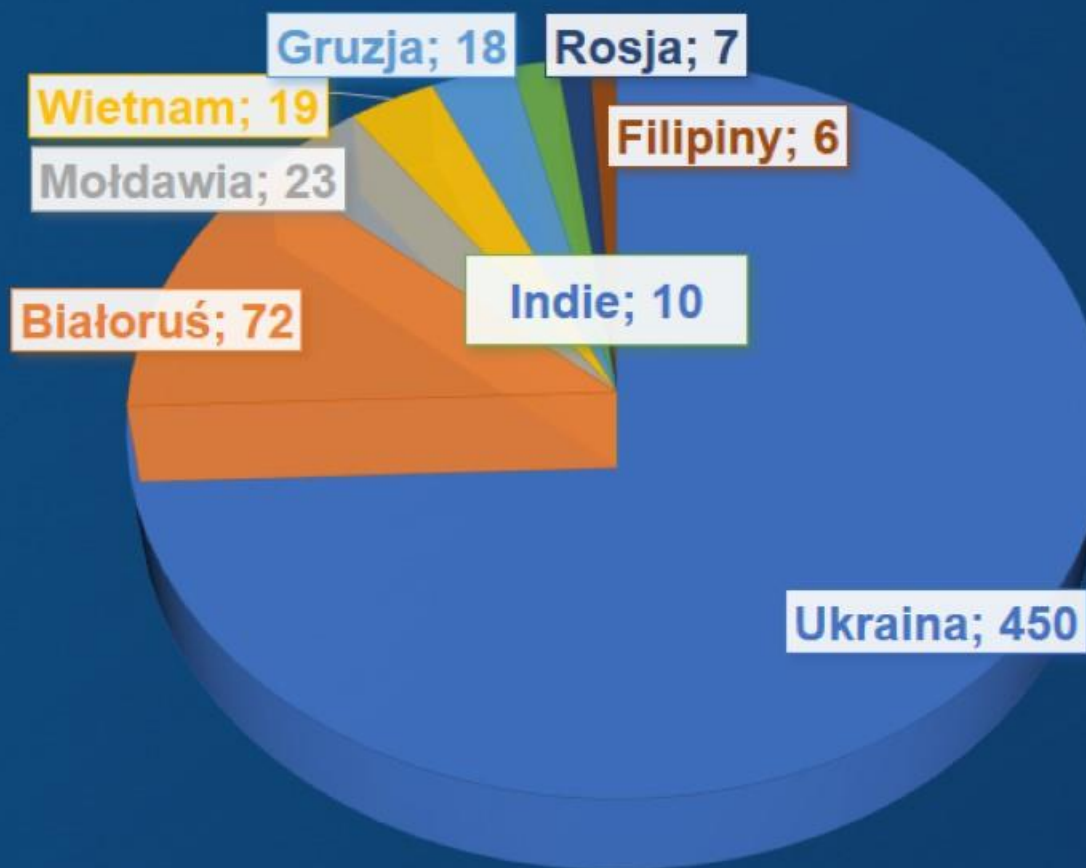
Badane zagadnienie		Liczba cudzoziemców, których dotyczyły nieprawidłowości		
		2023*	2022*	2021*
posiadanie wymaganego zezwolenia na pracę	cudzoziemcy	454	403	136
	w tym ob. Ukrainy	346	318	122
zawarcie wymaganych umów o pracę lub umów cywilnoprawnych	cudzoziemcy	41	37	46
	w tym ob. Ukrainy	35	25	46
wykonywanie pracy na stanowisku i na warunkach określonych w zezwoleniu na pracę	cudzoziemcy	148	184	60
	w tym ob. Ukrainy	87	152	50
posiadanie podstawy pobytu uprawniającej do wykonywania pracy	cudzoziemcy	0	0	0
	w tym ob. Ukrainy	0	0	0

Liczba cudzoziemców objętych kontrolą i postępowaniami niebędącymi kontrolami

- ❑ 2029 cudzoziemców (łącznie 40 %) wykonywała pracę na podstawie powiadomienia, o którym mowa w art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa
- ❑ w tym 2017 cudzoziemców będących ob. Ukrainy (łącznie 99,40 %);
- ❑ 1201 (łącznie 23,67 %) cudzoziemców wykonywała pracę na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi .

Narodowości nielegalnie zatrudnionych cudzoziemców

Cudzoziemcy wykonujący pracę na podstawie powiadomienia, o którym mowa w art. 22 ust. 1 u.p.

W 2023 r. w związku z wprowadzeniem do obrotu prawnego powiadomienia w oparciu o art. 22 ustawy o pomocy obywatelom ob. Ukrainy ujawniono nieprawidłowości polegające na:

- powierzaniu nielegalnie wykonywania pracy, polegające na dopuszczeniu do pracy bez wymaganego powiadomienia, o którym mowa w art. 22 ww. ustawy. Związane to było z powierzeniem wykonywania pracy cudzoziemcom na kilka dni przed zgłoszeniem do PUP powiadomienia w oparciu o art. 22 ustawy o pomocy obywatelom tego państwa;
- ujawniano uchybienia polegające na niezgodności miejsca pracy wskazanego w powiadomieniu a faktycznym miejscem wykonywania pracy bądź powierzania wykonywania pracy niezgodnie z powiadomieniem w zakresie wymiaru czasu pracy lub liczby godzin pracy w tygodniu lub miesiącu.

Przestrzeganie przepisów prawa wobec cudzoziemców migrujących do Polski z państw azjatyckich, afrykańskich oraz Ameryki Łacińskiej

Narodowość	Liczba obywateli	
	objętych kontrolą	Stwierdzono nieprawidłowości
Nepal	8	0
Indie	33	6
Bangladesz	14	3
Etiopia	11	0
Filipiny	88	6
Wietnam	30	30
Kolumbia	1	0
Peru	3	0
Meksyk	5	0

Przestrzeganie przepisów ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium RP

- ❑ W Okręgowym Inspektoracie Pracy w Gdańsku nie ujawniono wykroczeń, o których mowa w art. 11 lub podejrzenia popełnienia przestępstw określonych w art. 9 i 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium RP.
- ❑ W wyniku prowadzonych kontroli stwierdzono niedopełnianie przez podmioty kontrolowane obowiązku uzyskiwania od cudzoziemca spoza Unii Europejskiej, przed rozpoczęciem pracy, ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium RP i przechowywania kopii tego dokumentu przez cały okres wykonywania przez niego pracy.

Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

- ❑ W Okręgowym Inspektoracie Pracy w Gdańsku w 2023 r. odnotowano 2 przypadki naruszania praw pracowniczych wobec cudzoziemców z art. art. 218 § 1a i 3 przypadki art. 219 Kodeksu karnego. Natomiast nie ujawniono przypadków podejrzenia występowania znamion pracy przymusowej lub przestępstwa handlu ludźmi - art. 189a kk w związku z art. 115 § 22 kk).

Przyczyny ujawnianych nieprawidłowości wg inspektorów pracy i podmiotów kontrolowanych

- ❑ niedostateczna znajomość lub brak znajomości obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych przez przedsiębiorców;
- ❑ skomplikowane, niejednoznaczne i zbyt złożone aktualnie obowiązujące regulacje prawne;
- ❑ wykorzystywanie cudzoziemców nieznających podstawowej wiedzy z zakresu prawa pracy oraz języka polskiego przez nieuczciwych przedsiębiorców;
- ❑ długotrwałe i niezależne w żaden sposób od wnioskujących prowadzenie postępowań administracyjnych, mających na celu wydanie zezwolenia na pracę lub decyzji zezwalającej na pobyt i pracę;
- ❑ dążenie przedsiębiorców do minimalizacji kosztów pracy, które ma służyć poprawie zdolności finansowej i maksymalizacji zysków, która z kolei prowadzi do korzystania z nielegalnej i przez to o wiele tańszej siły roboczej cudzoziemców;
- ❑ cudzoziemcy poszukujący pracy i nastawieni na osiągnięcie maksymalnie największych zarobków sami decydują się na podjęcie nielegalnej pracy;
- ❑ niskie kary za nielegalne powierzanie wykonywania pracy cudzoziemcom.

Uzyskane efekty kontroli

- ❑ 378 wystąpień zawierających 928 wniosków (w wyniku zrealizowanych wniosków dla 8 osób została wypłacona kwota świadczeń w wysokości 5218,47 zł);
- ❑ 63 poleceń regulujących stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości (w wyniku wydanych poleceń dla 586 osób wypłacono kwotę 12 1374,24 zł);
- ❑ 18 wniosków o ukaranie;
- ❑ 201 mandatów na łączną kwotę 260 700 zł;
- ❑ 40 środki oddziaływania wychowawczego.

W wyniku kontroli ujawniono:

- ❑ 218 wykroczeń z art. 120 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ❑ 1 wykroczenia z art. 120 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ❑ 13 wykroczenia z art. 120 ust. 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ❑ 43 wykroczeń z art. 120 ust. 10 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- ❑ 0 wykroczeń z art. 120 ust. 11 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Działania prewencyjno-promocyjne na rzecz wykonywania przez obywateli Ukrainy legalnej pracy na terytorium RP

Pomorska Rada ds. Legalności Zatrudnienia

Powołana w dniu 21 czerwca 2023 r.
Zarządzeniem Okręgowego Inspektora
Pracy w Gdańsku.

Celem Rady jest wyrażanie opinii i formułowanie wniosków, dotyczący inicjowania różnorodnych przedsięwzięć w sprawach legalności zatrudnienia obywateli polskich i cudzoziemców oraz organizowanie współpracy zainteresowanych tą problematyką organów, urzędów, instytucji i organizacji.

Pomorska Rada ds. Legalności Zatrudnienia

W skład Rady wchodzi przedstawiciele: Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku, Prokuratury Okręgowej w Gdańsku, Morskiego Oddziału Straży Granicznej, Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku, Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Powiatowych Urzędów Pracy w Gdańsku i Gdyni oraz partnerzy społeczni: NSZZ „Solidarność”, Wojewódzkie Forum Związków Zawodowych oraz Rada OPZZ województwa pomorskiego.

W 2023 roku odbyły się 2 spotkania. Gościem drugiego posiedzenia Rady był Krajowy Urzędnik Łącznikowy (NLO) z ramienia Europejskiego Urzędu ds. Pracy (ELA), przedstawiciel Polski przy ELA.

196
przeszkolo-
nych
obywateli
Ukrainy

12
szkoleń

167
przeszkolo-
nych
pracodawców

2
punkty
informacyjne

110
wydanych
wydawnictw

2
spotkania
w celu
wymiany
informacji

W zakresie wsparcia cudzoziemców przez instytucje państwowe i samorządowe, Okręgowy Inspektorat Pracy w Gdańsku podjął współpracę z:

- Wojewódzkim Urzędem Pracy w Gdańsku,
- Pomorskim Urzędem Wojewódzkim,
- Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego,
- Oddziałem Krajowej Administracji Skargowej w Gdańsku,
- Morskim Oddziałem Straży Granicznej,
- Oddziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku,
- Powiatowymi Urzędami Pracy.

Przykłady działań w ramach współpracy

- ❑ udział inspektorów pracy w „Dniach otwartych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych”;
- ❑ udział inspektora pracy w spotkaniu pracodawców organizowanym przez organizację „Pracodawcy Pomorza” w Kwidzynie;
- ❑ udział inspektorów pracy w dwóch spotkaniach - w dniach 15.06.2023 r. i 23.11.2023 r. - z przedsiębiorcami w Bałtyckim Porcie Nowych Technologii w Gdyni;
- ❑ cykl szkoleń dla uchodźców z Ukrainy zorganizowanych z Powiatowym Urzędem Pracy w Gdyni tj.:
 - ❑ w dniu 31 stycznia 2023 r. w Centrum Wsparcia Ukrainy w Sopocie;
 - ❑ w dniu 07 lutego 2023 r. w siedzibie PUP w Gdyni;
 - ❑ w dniach 26.05.2023 r. oraz 20.06.2023 r. w SPILNO HUB Gdynia i w Centrum Wsparcia Ukrainy w Sopocie.

Dziękuję za uwagę

Patrycja Potocka – Szmoń
Zastępca Okręgowego Inspektora Pracy w Gdańsku
ds. prawno – organizacyjnych